

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
УДК 351.74:342.922.5

Хмиз Мар'яна Василівна

доктор філософії в галузі права

Львівський університет бізнесу та права

Хмыз Марьяна Васильевна

доктор философии в области права

Львовский университет бизнеса и права

Khmyz Mariana

PhD in Law

Lviv University of Business and Law

ORCID: 0000-0003-3553-8022

Ковалів Мирослав Володимирович

кандидат юридичних наук, професор

Львівський державний університет внутрішніх справ

Ковалив Мирослав Владимирович

кандидат юридических наук, профессор

Львовский государственный университет внутренних дел

Kovaliv Myroslav

PhD in Law, Professor

Lviv State University of Internal Affairs

ORCID: 0000-0002-9730-8401

Георгіаді Неллі Георгіївна

доктор економічних наук, професор

Національний університет «Львівська політехніка»

Георгиади Нелли Георгиевна

доктор экономических наук, профессор

Национальный университет «Львовская политехника»

Heorhiadi Nelli

*D. Sc. (Economics), Professor
Lviv Polytechnic National University
ORCID: 0000-0002-8348-5458*

Хитра Олександра Леонтіївна

*доктор юридичних наук, доцент
Львівський державний університет внутрішніх справ*

Хитра Александра Леонтьевна

*доктор юридических наук, доцент
Львовский государственный университет внутренних дел*

Khytra Oleksandra

*D. Sc. (Law), Associate Professor
Lviv State University of Internal Affairs
ORCID: 0000-0002-3632-5101*

Шопіна Ірина Миколаївна

*доктор юридичних наук, професор
Львівський державний університет внутрішніх справ*

Шопина Ирина Николаевна

*доктор юридических наук, профессор
Львовский государственный университет внутренних дел*

Shopina Iryna

*D. Sc. (Law), Professor
Lviv State University of Internal Affairs
ORCID: 0000-0003-3334-7548*

Собакарь Андрій Олексійович

*доктор юридичних наук, професор
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*

Собакарь Андрей Алексеевич

доктор юридических наук, профессор

Днепропетровский государственный университет внутренних дел

Sobakar Andrii

D. Sc. (Law), Professor

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

ORCID: 0000-0002-7618-0031

**ФОРМИ ПЕРЕДАЧІ ФУНКЦІЇ З НАДАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ПОСЛУГИ
ФОРМЫ ПЕРЕДАЧИ ФУНКЦИИ ПО ОКАЗАНИЮ ПУБЛИЧНОЙ
УСЛУГИ
FORMS OF TRANSFER OF FUNCTION ON PROVISION OF PUBLIC
SERVICE**

Анотація. Стаття присвячена дослідженню форм передачі функції з надання публічної послуги. Розкрито адміністративно-правова характеристика аутсорсингу у сфері надання публічних послуг на тлі економічної та правової характеристик. З економічної точки зору аутсорсинг – інструмент оптимізації організації, що виражається в передачі певної діяльності від однієї організації на виконання іншої організації, що спеціалізується у відповідній галузі. З точки зору місця аутсорсингу досліджені форми передачі виконання функції (діяльності) від одного суб'єкта іншому, за допомогою чого встановлено, що аутсорсинг може бути застосований у публічній та в приватній сферах. Аутсорсинг за суттю є однією з форм державно-приватного партнерства, якщо останнє розуміти широко. Розглянуто, що аутсорсинг не слід ототожнювати, по-перше, з повною передачею функції (діяльності) у приватний сектор з відмовою держави від участі в її здійсненні через свої органи та підвідомчі організації, по-друге, з дозволом

невизначеному колу суб'єктів приватної сфери здійснювати дану діяльність поряд з державою та органами місцевого самоврядування. Метою аутсорсингу є створення конкурентних переваг, які виникають, по-перше, завдяки економії часу за рахунок відпадання необхідності оптимізації власних бізнес-процесів своїми силами; по-друге, завдяки економії фінансових і матеріальних коштів; по-третє, завдяки більш якісному виконанню бізнес-процесу іншою організацією, якщо вона дійсно є професіоналом.

Ключові слова: публічні послуги, адміністративні послуги, органи державної влади, органи місцевого самоврядування, аутсорсинг.

Анотація. Стаття посвячена дослідженню форм передачі функції по наданню публічної послуги. Розкрито адміністративно-правову характеристику аутсорсинга в сфері надання публічних послуг на фоні економічної і правової характеристик. С економічної точки зору аутсорсинг – інструмент оптимізації організації, виражається в передачі певної діяльності від однієї організації на виконання іншої організації, спеціалізуючої в відповідній області. С точки зору місця аутсорсинга досліджені форми передачі виконання функції (діяльності) від одного суб'єкта іншому, з допомогою чого встановлено, що аутсорсинг може бути застосований в публічній і в приватній сфері. Аутсорсинг по суті є однією з форм державно-приватного партнерства, якщо останнє розуміти широко. Виділено, що аутсорсинг не слід отождествляти, во-первых, з повною передачею функції (діяльності) в приватному секторі з відмовою держави від участі в її здійсненні через свої органи і підвідомчі організації, во-вторых, з дозволом невизначеному колу суб'єктів приватної сфери здійснювати дану

деятельность наряду с государством и органами местного самоуправления. Целью аутсорсинга является создание конкурентных преимуществ, которые возникают, во-первых, благодаря экономии времени за счет отпадения необходимости оптимизации собственных бизнес-процессов своими силами; во-вторых, благодаря экономии финансовых и материальных средств; в-третьих, благодаря более качественному выполнению бизнес-процесса другой организацией, если она действительно является профессионалом.

Ключевые слова: *публичные услуги, административные услуги, органы государственной власти, органы местного самоуправления, аутсорсинг.*

Summary. *The article is devoted to the study of the forms of transfer of functions for the provision of public services. The article reveals the administrative and legal characteristics of outsourcing in the provision of public services against the background of economic and legal characteristics. From an economic point of view, outsourcing is a tool for optimizing an organization, expressed in the transfer of certain activities from one organization to the implementation of another organization specializing in the relevant field. From the point of view of the place of outsourcing, the forms of transferring the performance of a function (activity) from one subject to another have been investigated, with the help of which it has been established that outsourcing can be applied in the public and private spheres. Outsourcing is essentially a form of public-private partnership, if the latter is understood broadly. It is highlighted that outsourcing should not be equated, firstly, with the complete transfer of the function (activity) in the private sector with the refusal of the state to participate in its implementation through its bodies and subordinate organizations, and secondly, with the permission of an indefinite number of subjects of the private sphere activities along with the state and local governments. The goal of*

outsourcing is to create competitive advantages that arise, firstly, due to saving time by eliminating the need to optimize your own business processes on your own; secondly, thanks to savings in financial and material resources; thirdly, due to the better performance of the business process by another organization, if it really is a professional.

Key words: *public services, administrative services, public authorities, local governments, outsourcing.*

Постановка проблеми. Розвиток соціально-економічних відносин об'єктивно породжує необхідність пошуку нових форм взаємодії держави та суспільства. ефективність державного апарату в значній мірі залежить від впровадження відповідних технологій управління. Певні кроки в цьому напрямку вже зроблені [1–8].

У Національній економічній стратегії на період до 2030 року зазначено, що світовий досвід свідчить, що аутсорсинг дозволяє підвищити ефективність здійснення адміністративно-управлінських процесів, більш ефективно контролювати витрати діяльності, фокусувати увагу органів виконавчої влади на основну діяльність, підвищити якість послуг, забезпечити доступність нових технологій, скоротити капітальні витрати, скоротити число адміністративного та управлінського персоналу, що призведе до економії бюджетних коштів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливе значення для дослідження проблеми публічних послуг, виходячи із аналізу теорії та практики [1–14], мали праці вчених-правознавців: В. Б. Авер'янова, О. Ф. Андрійко, В. М. Бевзенка, Ю. П. Битяка, О. П. Віхрова, П. В. Діхтієвського, І. С. Гриценка, Є. В. Додіна, Р. А. Калюжного, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова, О. В. Кузьменко, В. І. Курила, Є. В. Курінного, Є. О. Легези, Р. С. Мельника, В. Я. Настюка, Н. М. Оніщенко, О. І. Остапенка, А. О. Селіванова, М. М. Тиценка, О. І. Харитонові, Ю. С.

Шемчушенка і інших [1]. Водночас доцільно зазначити, що тут на особливу увагу заслуговують наукові праці О. Н. Євтушенка [10], К. В. Ніколаєнка [11], Т. Серьогіної [12], Р. М. Скриньковського [13] та Л. Тимченко [14]. Однак єдиного підходу щодо форм аутсорсингу публічних послуг немає, що вказує на актуальність порушеного питання та доцільність його дослідження.

Мета статті. Метою статті є дослідження форм передачі функції з надання публічної послуги.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аутсорсинг походить від англійського слова «outsourcing» – використання зовнішніх ресурсів. Це схема оптимізації, що передбачає перерозподіл функцій між різними суб'єктами. Однак існує чимало форм такого перерозподілу. Перед аналізом аутсорсингу слід зупинитися на огляді тих форм розподілу функцій, які мають місце у сфері надання публічних послуг, щоб виявити серед них особливості аутсорсингу. Проблематика визначення публічних послуг, встановлення суб'єктів, які надають або повинні надавати послуги, ускладняються тим, що система публічних послуг динамічна.

Суспільно важливі справи можуть здійснюватися державою, місцевим самоврядуванням, підвідомчим державним органам організаціям, приватними організаціями, окремими громадянами, у тому числі, які мають спеціальний статус.

Динамічність системи обумовлена тим, що функції з надання публічних послуг можуть перерозподілятися між державними органами різного рівня та територіальними утвореннями, віддаватися на виконання у приватний сектор.

Публічні послуги можуть надаватися в публічній та у приватній сфері. У чинному законодавстві є відповідні правові інструменти.

Дослідження у галузі адміністративно-правового регулювання публічних послуг проведене Є. О. Легезою зазначає, що в управлінській

практиці істотно зросла роль суб'єктів приватного права у реалізації функцій з надання публічних послуг [1, с. 13–14].

Під передачею функції доцільно розуміти залучення іншого суб'єкта виконання. Передачу функції можна позначити як перерозподіл повноважень шляхом покладання державних повноважень, повноважень органів місцевого самоврядування відповідно до закону.

Під предметом ведення, в якому реалізуються відповідні функції, доцільно розуміти сферу суспільних відносин, регулювання якої віднесено Конституцією України до компетенції України, адміністративно-територіального утворення або одночасно України та адміністративно-територіального утворення.

При визначенні характеру публічної послуги на перше місце виступає Конституція, а також закони, які спочатку закріплюють за Україною або адміністративно-територіальними утвореннями відповідні предмети ведення та визначають питання місцевого значення. Далі може відбутися передача функції з надання послуги з одного рівня на інший, тобто зміна суб'єкта, який безпосередньо надає послугу.

Такий перерозподіл між рівнем Україною, місцевим рівнем і рівнем самоврядування, іноді між публічними суб'єктами «всередині рівня» і навіть передача на виконання у підвідомчі організації, як показує аналіз законодавства, може бути здійснено у самих різних формах, наприклад, у формі розмежування повноважень між Україною та місцевими органами на підставі Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [2]; у формі передачі повноваження України з предметів ведення України, а також з предметів спільного ведення України та місцевих органів влади; у формі передачі центральними органами виконавчої влади здійснення частини повноважень місцевим органам виконавчої влади; у формі надання законами органам місцевого самоврядування права на вирішення питань, не віднесених до питань місцевого значення, а також права брати

участь у здійсненні деяких державних повноважень, не переданих від держави в установленому порядку тощо.

На практиці зустрічалися випадки наділення органів місцевого самоврядування державними повноваженнями на підставі не закону, а інших нормативно-правових актів, у тому числі постановою Кабінету Міністрів України.

Наприклад, постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про військово-транспортний обов'язок» покладає на органи місцевого самоврядування обов'язки з проведення заходів, пов'язаних з обліком транспортних засобів, що надаються військам у мирний час, з поданням цих засобів військам у воєнний час щодо здійснення контролю за готовністю транспортних засобів, що надаються військам [3].

Необхідно відзначити, що питання місцевого значення можуть вирішуватися за допомогою міжмуніципального співробітництва через територіальні громади, Всеукраїнську асоціацію органів місцевого самоврядування, договори і угоди органів місцевого самоврядування з метою об'єднання фінансових коштів, матеріальних і інших ресурсів для вирішення питань місцевого значення.

Згідно ст. 10 Європейської хартії місцевого самоврядування, органи місцевого самоврядування мають право співпрацювати, у межах закону вступати в асоціацію з іншими органами місцевого самоврядування для реалізації завдань, що становлять спільний інтерес. Будь-яка функція може передаватися у межах міжмуніципального співробітництва, яке може втілюватися у самих різних формах [4].

Особливий інтерес викликають випадки передачі повноважень від державних або органів місцевого самоврядування на виконання підвідомчим або стороннім організаціям. Окремі повноваження органу виконавчої влади могли бути передані підвідомчій організації на підставі

рішення у випадках, коли це допускалося законом.

Зокрема, відповідно до Закону України «Про Державний земельний кадастр» передбачені цим законом повноваження органу кадастрового обліку, за винятком повноважень, передбачених законом, на підставі рішень даного органу вправі були здійснювати підвідомчі державні бюджетні установи [5]. Відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» повноваження органів, що здійснюють державну реєстрацію прав, за винятком повноважень визначених законом, на підставі рішень органу у галузі державної реєстрації має право були здійснювати підвідомчі державні бюджетні установи [6]. Зазначені державні бюджетні установи, наділені відповідно до такого рішення повноваженнями, вважаються органами, які здійснюють державну реєстрацію прав.

Відповідно до Закону України «Про адміністративні послуги» надання адміністративних послуг в центрах надання адміністративних послуг здійснюється на підставі угод про взаємодію таких центрів з місцевими органами виконавчої влади та органами виконавчої влади органів місцевого самоврядування [7].

На практиці досить часто зустрічаються випадки передачі господарюючим суб'єктам різноманітні функцій публічної влади, однак така передача визнається в переважній більшості випадків незаконною, хоча бувають випадки, коли така передача визнається правомірною. Публічні послуги можуть надаватися досить широким спектром суб'єктів, заснованих не тільки на державній або комунальній, а й на приватній власності.

Різноманітність правових інструментів, які використовуються для передачі функції з надання публічних послуг суб'єктам, заснованим на приватній власності, ще більша, ніж при розподілі повноважень серед суб'єктів тільки державної власності. У загальному вигляді класифікацію

форм передачі суспільно важливих справ у приватну сферу можна розглянути як:

- повна передача функції в приватний сектор з відмовою держави від участі в здійсненні через свої органи та підвідомчі організації;
- нормативний дозвіл суб'єктам приватної сфери виконувати цю функцію поряд з державою і органами місцевого самоврядування;
- державно-приватне партнерство, при якому держава та суб'єкти приватної сфери здійснюють, допомагаючи один одному, на підставі договору або спільного підприємства.

Повна передача функції у приватний сектор з відмовою держави від участі у здійсненні через свої органи та підвідомчі організації здійснюється, як правило, шляхом скасування повноважень державних органів і встановлення відповідних прав суб'єктів приватної сфери.

У цьому випадку публічні послуги втрачають державний або муніципальний характер. Реалізацію такої форми передачі можна було спостерігати на початку 90-х років минулого століття, коли кардинально змінилося ставлення до підприємницької діяльності, у приватну сферу були передані торгівля, страхування, банківський сектор та інші галузі економіки.

На сучасному етапі повна передача певної державної функції в приватний сектор спостерігається, наприклад, у сфері функціонування саморегулюючих організацій. Щоб займатися проектуванням та будівництвом будівель та споруд, за винятком споруд сезонного або допоміжного призначення, необхідно було отримати ліцензію, що видавалася державним органом.

Замість ліцензування був введений інститут саморегулюючих організацій. Тепер функція з видачі дозволів щодо певних видів діяльності перейшла від держави у приватну сферу – до саморегулюючих організацій.

У даному випадку на зміну ліцензіям, що видаються державними

органами, прийшли свідоцтва про допуск до робіт, які тепер видають приватні організації засновані на членстві, яке об'єднує суб'єктів підприємницької діяльності виходячи з єдності галузі виробництва товарів або ринку вироблених товарів або об'єднує суб'єктів професійної діяльності певного виду.

Загальна тенденція у країнах Європейського Союзу полягає в переході держави від безпосереднього надання послуг до забезпечення гарантованості отримання населенням відповідних послуг, що тягне повну передачу публічного завдання у недержавний сектор (наприклад, приватні засоби масової інформації, кадрові агентства). Завдання держави у даному випадку є надання відповідних гарантій та здійснення нагляду. В результаті частина державних функцій втрачає державний характер.

Нормативний дозвіл суб'єктам приватної сфери здійснювати певну діяльність поряд з державою та органами місцевого самоврядування – це неповне «роздержавлення» функцій. Така форма передачі виконання функцій у приватний сектор без відмови держави від участі в здійсненні через свої органи та підвідомчі організації, реалізується у тих галузях, де збереження державної монополії недоцільно, конкуренція і розвиток приватного бізнесу не досягли рівня, здатного повністю задовольнити суспільні потреби.

Таку форму можна спостерігати у перехідні періоди, коли відмова держави від здійснення функції загрожує колапсом, або стосовно «ємних» функцій, що мають не тільки комерційну складову, а й яскраво виражену соціальну сторону, що вимагає безперебійного виконання на всій території країни. Державна та приватна присутність є у сферах: медицини, освіти, культури, науки, транспорту, телебачення, послугах охорони тощо.

Перехідний період торкнувся, наприклад, згаданої вище функції з видачі дозволів займатися будівництвом. Ця функція перейшла у приватну сферу не відразу в період з 2008 року по кінець 2009 року, який можна

назвати перехідним. Для бажаючих організацій і підприємців займатися будівництвом одночасно існувало два інституту допуску до діяльності один – державний, другий – приватний. Будівельники могли займатися діяльністю на підставі отримання або ліцензії, або свідоцтва про допуск до певних видів робіт, що впливають на безпеку об'єктів капітального будівництва. При такій формі послуги, що виконуються державою, є адміністративними, а передані у приватний сектор – приватними.

Сучасною та найбільш прогресивною формою передачі суспільно-важливих справ у приватну сферу є державно-приватне партнерство.

У Практичному керівництві з питань ефективного управління у сфері державно-приватного партнерства ООН зазначено, що державно-приватне партнерство здійснюється з метою забезпечення фінансування, планування, виконання та експлуатацію об'єктів, виробництв та надання послуг державного сектора [8]. Ключовими особливостями є довга тривалість, строковість забезпечення та надання послуг; передача ризиків приватному сектору; різноманіття форм довгострокових контрактів, що укладаються юридичними особами з державними та комунальними структурами.

Державно-приватне партнерство звертається до інноваційних методів, що застосовуються державним сектором для укладення контракту з приватним сектором, який використовує капітал і управлінський потенціал при реалізації проєктів відповідно до встановлених тимчасовими рамками та бюджетом, у той час як державний сектор зберігає відповідальність за забезпечення населення послугами вигідним способом і справляє позитивний вплив на економічний розвиток та підвищення якості життя населення.

У Практичному керівництві з питань ефективного управління у сфері державно-приватного партнерства ООН наводиться 10 моделей державно-приватного партнерства (придбання-будівництво-експлуатація,

будівництво-володіння-експлуатація, будівництво-володіння-експлуатація-передача та інші). Перелік не закритий, він відноситься тільки до будівництва, тобто щодо інших сфер існує безліч моделей державно-приватного партнерства. Таке розмаїття зумовлено тим, що партнерство ґрунтується головним чином на цивільно-правових договорах.

У Практичному керівництві з питань ефективного управління у сфері державно-приватного партнерства ООН відзначається, що існують різні типи державно-приватного партнерства, створювані у зв'язку з різними чинниками, що покривають широке коло ринкових сегментів та відображають різного роду потреби держави у послугах інфраструктури.

Незважаючи на різноманітність типів державно-приватного партнерства, можна виділити дві основні категорії: інституційне державно-приватного партнерство, яке охоплює всі форми спільних підприємств між державними та приватними учасниками та контрактне державно-приватне партнерство.

Державно-приватне партнерство в загальному можна класифікувати на наступні форми:

- при якій здійснення певних суспільно-важливих функцій реалізується через господарюючі суб'єкти, засновані на приватній власності, але контрольовані державою за допомогою корпоративних приватноправових механізмів;
- при якій держава та господарюючі суб'єкти разом здійснюють діяльність на рівних договірних засадах;
- при якій держава допомагає конкретним організаціям і фізичним особам у діяльності;
- при якій господарюючі суб'єкти допомагають державним органам у здійсненні діяльності (публічних повноважень, необхідних господарсько-організаційних функцій).

Аутсорсинг відноситься до контрактного державно-приватного

партнерства, якщо мова йде про партнерство держави та приватних організацій або фізичних осіб-підприємців, виражається у використанні державою ресурсів приватних організацій.

Аутсорсинг у сфері надання публічних послуг – це такий спосіб оптимізації діяльності суб'єктів, які надають публічних послуги, при якому функції з надання послуги (її частини) або допоміжні внутрішні функції передаються на виконання підвідомчим стороннім організаціям чи фізичним особам-підприємцям на підставі договору або в односторонньому зобов'язуючому порядку на підставі правозастосовного акта з метою поліпшення якості здійснення переданої функції, підвищення доступності публічної послуги, зниження витрат або досягнення інших позитивних ефектів, із забезпеченням контролю та збереженням у даних суб'єктів юридичної відповідальності за невиконання або неналежне виконання публічної послуги.

Висновки. Існує значна кількість форм перерозподілу функцій і повноважень, передачі важливих напрямів діяльності на виконання на всіх рівнях публічної влади та від публічної у приватну сферу. Серед них своє місце займає аутсорсинг. Питання про місце аутсорсингу серед інших форм передачі функцій на виконання в науці не досліджувалося.

Аутсорсинг – це інструмент оптимізації організації, що полягає у передачі певної діяльності на виконання іншої організації, що спеціалізується у відповідній галузі, з метою створення певних переваг (скорочення витрат, підвищення якості). Аутсорсинг реалізується через договірні відносини, але може бути реалізований у публічно-правовому порядку на підставі владного розпорядчого акту.

Однак аутсорсинг не означає роздержавлення функції з повною передачею у приватну сферу. У широкому розумінні, у сфері надання публічних послуг аутсорсинг може виступати як інструмент передачі виконання іншої (допоміжної) діяльності, яка не є власне публічною

послугою, але необхідна для неї.

Якщо розглядати аутсорсинг через призму наведеної класифікації форм передачі суспільно важливих справ у приватну сферу, робиться висновок, що аутсорсинг не можна віднести до повної передачі функції у приватний сектор з відмовою держави від участі в її здійсненні через органи та підвідомчі організації і не можна віднести до такої форми, як нормативний дозвіл суб'єктам приватної сфери виконувати цю функцію поряд з державою і органами місцевого самоврядування.

Загальний висновок такий: аутсорсинг – це державно-приватне партнерство, при якому господарюючі суб'єкти та фізичні особи-підприємці певним чином допомагають державним органам у здійсненні останніми публічних повноважень, необхідних господарсько-організаційних функцій. Державні органи та органи місцевого самоврядування можуть реалізовувати аутсорсинг за допомогою не державно-приватного партнерства, а через використання іншого зовнішнього ресурсу, в якості якого виступають підпорядковані їм децентралізовані підрозділи – підвідомчі організації.

Література

1. Легеза Є. О. Концепція публічних послуг: адміністративно-правовий аспект: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2017. 30 с. URL: http://phd.znu.edu.ua/page//aref/07_2017/Legeza_aref.pdf (дата звертання: 01.05.2021 р.).
2. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звертання: 01.05.2021 р.).

3. Про затвердження Положення про військово-транспортний обов'язок: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2000 р. № 1921 (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1921-2000-%D0%BF#Text> (дата звертання: 01.05.2021 р.).
4. Європейська хартія місцевого самоврядування. м. Страсбург, 15 жовтня 1985 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звертання: 01.05.2021 р.).
5. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011 р. № 3613-VI (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text> (дата звертання: 01.05.2021 р.).
6. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. № 1952-IV (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text> (дата звертання: 01.05.2021 р.).
7. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (дата звертання: 01.05.2021 р.).
8. Практическое руководство по вопросам эффективного управления в сфере государственно-частного партнерства / Европейская экономическая комиссия Организации Объединенных Наций. Женева: ООН, 2008. 128 с. URL: https://unece.org/DAM/ceci/publications/ppp_r.pdf (дата звертання: 01.05.2021 р.).
9. Драган І. О. Організація надання публічних послуг населенню органами влади: зарубіжні практики // Державне управління:

- удосконалення та розвиток. 2014. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2014_4_3 (дата звертання: 01.05.2021 р.).
10. Євтушенко О. Н. Роль державної влади і місцевого самоврядування в розбудові сервісної держави з надання якісних публічних послуг // Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили]. Сер.: Політологія. 2009. Т. 122, Вип. 109. С. 32–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2009_122_109_8 (дата звертання: 01.05.2021 р.).
  11. Ніколаєнко К. В. Адміністративні послуги як різновид публічних послуг // Держава і право. 2010. Вип. 47. С. 66–71. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/32983> (дата звертання: 01.05.2021 р.).
  12. Серьогіна Т. Категорія «публічна послуга» як об'єкт наукового дослідження // Аспекти публічного управління. 2018. Том 6. № 4. С. 14–19.
  13. Yuzevych V., Klyuvak O., Skrynkovsky R. Diagnostics of the system of interaction between the government and business in terms of public e-procurement // *Economic Annals-XXI*. 2016. Vol. 160. Issue 7–8. P. 39–44. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.v160-08>
  14. Тимченко Л. Теоретичні підходи українських дослідників до проблем надання публічних послуг. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2009/2009-01\(1\)/Timchenko.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2009/2009-01(1)/Timchenko.pdf) (дата звертання: 01.05.2021 р.).

References

1. Leheza Ye. O. Kontseptsiia publichnykh posluh: administratyvno-pravovyi aspekt: avtoref. dys. ... d-ra yuryd. nauk: spets. 12.00.07 – administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiine pravo / Zaporizkyi

- natsionalnyi universytet. Zaporizhzhia, 2017. 30 s. URL: http://phd.znu.edu.ua/page//aref/07_2017/Legeza_aref.pdf (data zvertannia: 01.05.2021 r.).
2. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 21.05.1997 r. № 280/97-BP (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (data zvertannia: 01.05.2021 r.).
  3. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro viiskovo-transportnyi oboviazok: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.12.2000 r. № 1921 (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1921-2000-%D0%BF#Text> (data zvertannia: 01.05.2021 r.).
  4. Yevropeiska khartiia mistsevoho samovriaduvannia. m. Strasburh, 15 zhovtnia 1985 roku. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (data zvertannia: 01.05.2021 r.).
  5. Pro Derzhavnyi zemelnyi kadastr: Zakon Ukrainy vid 07.07.2011 r. № 3613-VI (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text> (data zvertannia: 01.05.2021 r.).
  6. Pro derzhavnu reiestratsiiu rechovykh prav na nerukhome maino ta yikh obtiazhen: Zakon Ukrainy vid 01.07.2004 r. № 1952-IV (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15#Text> (data zvertannia: 01.05.2021 r.).
  7. Pro administratyvni posluhy: Zakon Ukrainy vid 06.09.2012 r. № 5203-VI (iz zminamy i dopovnenniamy). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text> (data zvertannia: 01.05.2021 r.).

8. Prakticheskoe rukovodstvo po voprosam effektivnogo upravleniya v sfere gosudarstvenno-chastnogo partnerstva / Yevropeyskaya ekonomicheskaya komissiya Organizatsii Obedinennykh Natsiy. Zheneva: OON, 2008. 128 s. URL: https://unece.org/DAM/ceci/publications/ppp_r.pdf (data zvertannia: 01.05.2021 r.).
9. Drahan I. O. Orhanizatsiia nadannia publichnykh posluh naselenniu orhanamy vlady: zarubizhni praktyky // Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok. 2014. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2014_4_3 (data zvertannia: 01.05.2021 r.).
10. Yevtushenko O. N. Rol derzhavnoi vlady i mistsevoho samovriaduvannia v rozbudovi servisnoi derzhavy z nadannia yakisnykh publichnykh posluh // Naukovi pratsi [Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly]. Ser.: Politolohiia. 2009. T. 122, Vyp. 109. S. 32–37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdupol_2009_122_109_8 (data zvertannia: 01.05.2021 r.).
11. Nikolaienko K. V. Administratyvni posluhy yak riznovyd publichnykh posluh // Derzhava i pravo. 2010. Vyp. 47. S. 66–71. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/32983> (data zvertannia: 01.05.2021 r.).
12. Serohina T. Katehoriia «publichna posluha» yak obiekt naukovooho doslidzhennia // Aspekty publichnoho upravlinnia. 2018. Tom 6. № 4. S. 14–19
13. Yuzevych V., Klyuvak O., Skrynkovskyy R. Diagnostics of the system of interaction between the government and business in terms of public e-procurement // Economic Annals-XXI. 2016. Vol. 160. Issue 7–8. P. 39–44. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.v160-08>
14. Tymchenko L. Teoretychni pidkhody ukrainskykh doslidnykiv do problem nadannia publichnykh posluh. URL:

[http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2009/2009-01\(1\)/Timchenko.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2009/2009-01(1)/Timchenko.pdf) (data zvertannia: 01.05.2021 r.).